

9. Pro Natsionalne antykoruptsiine biuro Ukrainy [About the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine] (2014, October 14). Law of Ukraine № 1698-VII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> [in Ukrainian].

10. Pro pryznachennia A. Sytnyka Dyrektorom Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy [On the appointment of A. Sytnyk as the Director of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine] (2015, April 16). Decree of the President of Ukraine № 218/2015. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/218/2015> [in Ukrainian].

11. Pro utvorennia Natsionalnoho ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii [On the establishment of the National Agency for the Prevention of Corruption] (2015, March 18). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 118. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2015-%D0%BF> [in Ukrainian].

12. Spryiniattia koruptsii [Perception of corruption]. Retrieved from: https://ti-ukraine.org/ti_format/doslidzhennya/cpi/ [in Ukrainian].

13. Tereshchuk, O. V. (2000) Administratyvna vidpovidalnist za koruptsiini pravoporushennia [Administrative liability for corruption offenses]. Candidate's thesis. Odesa [in Ukrainian].

14. Tykhomirov, M. Yu. (1995). Yurydychna entsyklopediia [Legal encyclopedia]. Moskva (in Rosiia).

15. Bleka, H. (1984). Iurydychnyi slovnyk [Legal dictionary]. Kyiv: Entsyklopedii [in Ukrainian].

16. Yablokov, N. P. (2003). Kryminalistyka: pidruchnyk dlia vuziv i yuryd. Fakultetiv [Forensics: a textbook for universities and law schools]. Moskva: LeksEst (in Rosiia).

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2020

УДК 342.9

Махніцький Олег Ігорович,
здобувач Науково-дослідного інституту публічного права

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ ЯК ГАРАНТІЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Наукове дослідження присвячене висвітленню наукових підходів щодо розуміння таких понять як «контроль», «громадський контроль», «громадський контроль за органами прокуратури» в результаті чого визначено зміст громадського контролю за органами прокуратури як гарантія дотримання прав людини. Проаналізовано чинне законодавство та виокремлено, в залежності від змісту та спрямованості правового регулювання три групи законодавчих актів України, які регулюють громадський контроль: загальні; організаційно-процедурні; галузеві.

Наведено інституційні елементи громадського контролю. Інституційними елементами громадського контролю за діяльністю органів прокуратури є: суб'єкт, об'єкт, предмет та процедури його здійснення.

Визначено форми громадського контролю за діяльністю органів прокуратури, до яких віднесли: 1) участь громадськості в обговоренні та підготовці нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів прокуратури; 2) безпосереднє звернення громадян та засобів масової інформації до органів прокуратури з метою отримання інформації про їх діяльність; 3) участь представників громадськості у відборі кадрів в органи прокуратури; 4) організація опитування громадської думки про діяльність органів прокуратури.

Ключові слова: контроль, громадський контроль, органи прокуратури, громадський контроль за органами прокуратури як гарантія дотримання прав людини.

Makhnitsky O. PUBLIC CONTROL OVER THE ACTIVITIES OF PROSECUTOR'S OFFICES AS A GUARANTEE OF RESPECT FOR HUMAN RIGHTS

The research is devoted to highlighting scientific approaches to understanding such concepts as «control», «public control», «public control over the prosecutor's office», as a result of which the content of public control over the prosecutor's office as a guarantee of human rights. The current legislation is analyzed and, depending on the content and direction of legal regulation, three groups of legislative acts of Ukraine that regulate public control are singled out: general; organizational and procedural; industry. The institutional elements of public control are given. The institutional elements of public control over the activities of the prosecutor's office are: the subject, object, subject and procedures of its implementation. Forms of public control over the activities of the prosecutor's office have been identified, which include: 1) public participation in the discussion and preparation of regulations governing the activities of the prosecutor's office; 2) direct appeal of citizens and mass media to the prosecutor's office in order to obtain information about their activities; 3) participation of public representatives in the selection of staff for the prosecutor's office; 4) organization of a public opinion poll on the activities of the prosecutor's office.

Key words: control, public control, prosecutor's offices, public control over prosecutor's offices as a guarantee of observance of human rights.

Постановка проблеми. Актуальність вивчення теоретичних засад громадського контролю за органами прокуратури як гарантії дотримання прав людини викликана тим, що це поняття вимагає особливої уваги та опрацювання, оскільки в сучасній науці є недостатньо дослідженим та обґрунтованим. Комплексне опрацювання та чітке розуміння сутності громадського контролю за органами прокуратури як гарантії дотримання прав людини дозволять уникнути проблем при реалізації низки конституційних прав

і свобод людини і громадянина. Дане дослідження базується на отриманих результатах наукового пізнання, тому для розкриття змісту громадського контролю за органами прокуратури як гарантії дотримання прав людини принциповим є визначення терміну «контроль» та «громадський контроль», що на сьогодні доволі часто застосовуються у законодавстві. Теоретичне обґрунтування громадського контролю за органами прокуратури як гарантії дотримання прав людини обумовлює необхідність у виробленні сучасного його розуміння.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження проблем громадського контролю за діяльністю органів публічної адміністрації, в тому числі й прокуратури займалися О.Ф. Андрійко, Г.В.Атаманчук, О.М.Бандурка, Ю.П. Битяк, В.М.В. Вітрук, М. Гарашук, І.С. Гриценко, О.І. Безпалова, С.Ф.Денисюк, О.В.Джафарова, Р.А.Каложний, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.О. Кузьменко, І.С.Марочкін, Р.С.Мельник, О.М. Музичук, В.М. Плішкін, П.М. Рабінович, В.І. Семчик, О.В. Сіренко, В.І.Туровцев, С.О.Шатрава, В.С. Шестақ, та інші.

Метою статті є розкриття змісту громадського контролю за органами прокуратури як гарантії дотримання прав людини шляхом аналізу чинного законодавства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з важливих умов існування й розвитку правової держави є законність, яка необхідна для забезпечення свободи та реалізації прав громадян, утворення й функціонування громадянського суспільства та здійснення демократії [1, с. 15]. Громада, здійснюючи контроль за правоохоронними органами здійснює саме зовнішній контроль, що є основним аспектом гарантування дотримання під час їх діяльності прав та свобод громадян та конституційних засад. Контроль є головним інструментом державотворення [2, с. 74], а громадський контроль виступає засобом стримування від свавілля посадових осіб органів виконавчої влади [3, с. 194].

В теорії, як відомо, в системі державно-суспільних відносин розрізняють такі види контролю, як державний та громадський контроль. Розглядаючи державний та громадський контроль, їх взаємозв'язки можна безпосередньо визначити, який режим панує в державі – авторитарний чи демократичний.

Державний контроль є однією із важливих функцій виконання владних повноважень. Він має статус важливого чинника ефективності управлінських рішень та є необхідною умовою їхнього реального виконання. Державний контроль забезпечується органами державної влади – законодавчою, виконавчою і судовою, та виявляється у різних формах управлінського та фінансового контролю.

Громадський контроль є видом соціального контролю, який здійснюється громадянами або об'єднаннями громадян. Можемо вказати, що громадський контроль є функцією громадянського суспільства та способом залучення населення до управління суспільством та державою. Він є важливим аспектом реалізації демократії, оскільки дає можливість громадянам брати участь у державному управлінні, у вирішенні державних і суспільних справ, активно впливати на діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування» [4, с. 10].

Громадський контроль є різновидом публічного контролю, який здійснюється інститутами громадянського суспільства [5, с. 68], а отже, для визначення громадського контролю за діяльністю органів прокуратури як гарантії дотримання прав людини потрібно перш за все, визначити сутність «контролю» взагалі.

Так, С.Г. Стеценко визначає контроль як організаційно-правовий засіб забезпечення законності, який характеризується перевіркою правомірності діяльності об'єкта контролю і спостереженням, фактичної відповідності тих, чи інших фактичних дій вимогам чинного законодавства з можливістю втручання в оперативно-господарську та виробничу діяльність для усунення виявлених недоліків [6, с. 220].

В дослідженнях В.Я. Малиновського контроль – це процес забезпечення досягнення організацією мети, яка складається з установлення критеріїв, визначення фактично досягнутих результатів та запровадження коректив у тому випадку, якщо досягнуті результати суттєво відрізняються від установлених критеріїв [7, с. 332].

Д.В. Лученко визначає контроль як вид адміністративно-правової діяльності. Він виступає формою адміністративно-правової діяльності уповноважених суб'єктів, яка здійснюється в межах їх компетенції, регламентується нормами адміністративного процесу й виражається у вчиненні юридичних дій щодо спостереження, перевірки відповідності виконання й дотримання підконтрольними суб'єктами правових розпоряджень, припинення правопорушень конкретними організаційно- правовими засобами [8, с. 99].

В.В. Тароева, визначає мету контролю як перевірку того, що відбулося через зіставлення фактичного стану зі станом, що вимагається, а завдання контролю – виявлення невідповідностей. На практиці контроль має бути аналітичним, тобто містити не лише інформацію про своєчасність виконання завдання, але й фактичний стан його виконання, повноту, відповідність результатів завданню [9, с. 80].

На думку В.М. Плішкіна, зміст контролю визначається через його завдання, а саме: 1) забезпечення дотримання законності й дисципліни в діяльності контрольованих органів шляхом перевірки фактичної реалізації ними положень Конституції України, вимог чинного законодавства та відомчих нормативних актів; 2) забезпечення наукової обґрунтованості, своєчасності та високої якості прийняття управлінських рішень; 3) підвищення дисципліни, відповідальності за доручену справу шляхом досягнення відповідності змісту, методів, форми та результатів діяльності підрозділів, що перевіряються, заданим режимам роботи; 4) підвищення загального рівня організаторської та службової діяльності; 5) забезпечення правильного добору,

виховання та навчання кадрів; 6) визначення ефективності впливу суб'єктів управління на організаційську та службову діяльність контролюючого органу [10, с. 515].

Також, зазначимо, що контроль встановлює відповідності здійснюваних заходів правовим нормам, та є одним із елементів державно-громадського управління. Контрольна діяльність обумовлена необхідністю регулювання відносин між громадянами та дозволяє їх змінювати, балансувати на всіх рівнях державно-громадської системи управління [11, с. 31].

Отже, контроль є теоретичним підґрунтям для виділення основних ознак громадського контролю за діяльністю органів державної влади.

При визначенні громадського контролю за органами прокуратури як гарантії дотримання прав людини, необхідно розглянути зміст громадського контролю. Наведемо деякі бачення громадського контролю серед науковців.

І.О. Сквірський, розглядаючи теоретико-правові основи громадського контролю, зауважив, що громадський контроль може розвиватися та функціонувати лише у межах громадянського суспільства, яке є необхідною передумовою його існування. Він вказує, що громадський контроль, що сформований у межах громадянського суспільства, набуває ознак засобу, за допомогою якого громадянське суспільство виконує покладені на нього завдання. Також, надає визначення громадському контролю як спостереження громадськості за діяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їхніми посадовими особами, а також суб'єктами, які реалізують публічні функції, для забезпечення законності та дисципліни у сфері публічного порядку [12, с. 39].

Громадський контроль виступає в суспільстві в ролі регулятора суспільного розвитку і соціокультурного прогресу. Його розглядають як складову частину найбільш ефективного демократичного механізму впливу суспільства на публічну владу [13, с. 45].

Так, А.Ф. Мельник та Ю.П. Сурмін, пропонують під громадським контролем розуміти вид соціального контролю за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування, який здійснюється громадянами та об'єднаннями громадян для реалізації демократії, а також є способом залучення населення до управління суспільством та державою [14, с. 120].

А.С. Крупник зазначає, що громадський контроль – це суспільна оцінка ступеня виконання органами влади та іншими суб'єктами їхніх завдань, дотримання певних соціальних норм. Зазначає, що контроль вважається формою участі громадськості в управлінні, для підвищення ефективності діяльності органів публічної влади, підприємств, установ і організацій, які надають соціальні послуги [15, с. 113].

На сьогодні попри відсутність спеціального закону, який би регулював громадський контроль над органами публічної адміністрації, його нормативне визначення складається із низки конституційних норм та законів [16, с. 23].

Так, основним нормативним актом здійснення громадського контролю в цілому та за діяльністю органів прокуратури є Конституція України. Саме в ч.1 ст. 5 зазначено, що єдиним джерелом влади в Україні є народ, яку він здійснює безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Відповідно до ч.1 ст. 38 громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами [17]. Сукупність із зазначених конституційних норм залучення громадян до державного управління, на нашу думку, складає основу громадського контролю.

На думку С.Ф. Денисюка, надати нормативне визначення поняттю «громадський контроль» доволі важко, адже таке суспільне явище постійно перебуває в стані розвитку, але він наголошує про необхідність формулювання особливостей громадського контролю [18, с. 358].

Проаналізувавши чинне законодавство, можна виокремити в залежності від змісту та спрямованості правового регулювання три групи законодавчих актів України, якими регулюється громадський контроль: загальні; організаційно-процедурні; галузеві [16, с. 19]. Даний підхід до систематизації нормативно-правих актів, що регулюють здійснення громадського контролю в державі не дає визначення механізмів його реального функціонування. В аналіз нормативно-правих актів надає можливість констатувати, що в них порізно визначена процедура здійснення громадського контролю у відповідних сферах і переважно узагальнена. Формування моделі громадського контролю без деталізації процедурного забезпечення у більшості випадків є перешкодою для його практичної реалізації [16, с. 20].

К. М. Костовська зауважує на тому, що положення, які стосуються громадського контролю, зазначені в законах, мають входити в розділи, що присвячені обов'язкам органів або їх посадових осіб. Адже важливо, щоб право громадськості на здійснення громадського контролю чітко окреслювалось з обов'язками органу публічної влади та його посадовими особами [19, с. 100].

Слушним є зауваження В.М. Кравчука, який наголошує, що відсутність у чинному законодавстві України єдиного змісту та поняття громадського контролю та закріплення належного організаційно-процедурного регулювання його реалізації, а саме чітких правил здійснення такого контролю, створює перешкоди для реалізації контрольної функції громадянського суспільства. Також він вважає, що для вирішення цих проблем важливим є розробка та прийняття спеціального закону про громадський контроль, який надасть темп для розвитку сильного громадянського суспільства та народовладдя у державі [20, с. 302].

Систематизація та удосконалення нормативно-правового забезпечення громадського контролю в Україні дозволить вирішити певні завдання в сфері державного управління. Такі як: 1) забезпечення

дотримання органами публічної влади прав фізичних і юридичних осіб; 2) формування суспільної оцінки діяльності апарату держави та його інститутів, забезпечення взаємозв'язку між владою та народом; 3) постійна громадська експертиза рішень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; 4) підвищення ефективності роботи публічної адміністрації та посилення дії важелів впливу громадян на суб'єктів владних повноважень [21].

Досліджуючи громадський контроль за діяльністю органів прокуратури як гарантії прав людини доцільно проаналізувати законодавчу базу, яка регламентує дане питання.

Базовим законодавчим актом, який регулює діяльність органів прокуратури є Закон України «Про прокуратуру». Слід відмітити, що завдання громадського контролю за органами прокуратури в даному акті не визначено.

Але проаналізувавши Закони України «Про прокуратуру» [22], «Про звернення громадян» [23], «Про громадські об'єднання» [24], з урахуванням функцій та повноважень органів прокуратури можемо зазначити, що громадський контроль за діяльністю органів прокуратури як гарантія дотримання прав людини – це визначена законом діяльність представників громадськості, (що реалізується індивідуально або колективно), яка спрямована на перевірку, спостереження або нагляд за законністю виконання завдань прокуратури щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді; підтримання державного обвинувачення в суді; нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах; нагляд при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Змістом громадського контролю за діяльністю органів прокуратури є його інституційні елементи. Інституційними елементами громадського контролю за діяльністю органів прокуратури є: суб'єкт, об'єкт, предмет та процедури його здійснення [16, с. 28].

Зазначимо, що суб'єктами громадського контролю є громадяни та громадські об'єднання. Об'єктом громадського контролю виступають органи прокуратури, конкретні посадовці та претенденти на посаду прокурора.

Предметом громадського контролю є діяльність вказаних об'єктів з реалізації прав і свобод громадян, задоволення їх потреб та інтересів. Процедура здійснення громадського контролю містить певні форми відповідно до завдань та характеру згаданих вище компонентів [25, с. 144-145].

До форм громадського контролю за діяльністю органів прокуратури можна віднести:

1) участь громадськості в обговоренні та підготовці нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів прокуратури – здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» [26];

2) безпосереднє звернення громадян та засобів масової інформації до органів прокуратури з метою отримання інформації про їх діяльність. Відповідно до ст. 40 Конституції України усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади [17]. Дана форма здійснюється й підставі Закону України «Про доступ до публічної інформації» [27] та Закону України «Про звернення громадян» [23]. Це один із дієвих засобів захисту прав та законних інтересів громадян [28, с. 148], сприяє задоволенню потреб громадськості, слугує умовою забезпечення ефективності державної влади і посилення контролю громадян за її діяльністю, а відповідно, і можливості для участі громадян у творенні державної політики [29, с. 84]. Право громадян на звернення до органів прокуратури відповідає їх обов'язку, у встановлені законом порядку та строки розглянути звернення і прийняти щодо них обґрунтоване і законне рішення [30, с. 22].

3) участь представників громадськості у відборі кадрів в органи прокуратури – реалізується «громадський контроль» при здійсненні спеціальної перевірки кандидата на посаду прокурора відповідно до ч. 5 ст. 32 Закону України «Про прокуратуру» зазначається, що громадські організації та фізичні особи можуть подавати до відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження, інформацію щодо доброчесності кандидатів на посаду прокурора; ч. 2 ст. 8-1 Закону України «Про прокуратуру» передбачено, що для призначення на адміністративну посаду в Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі утворюється конкурсна комісія, членами якої повинні бути особи, які мають бездоганну ділову репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет, а також значний досвід діяльності у сфері запобігання або протидії корупції [22].

4) організація опитування громадської думки про діяльність органів прокуратури;

Розглянувши зміст громадського контролю за органами прокуратури слід зазначити, що прокуратура внаслідок своєї специфіки не може збільшити комунікативні зв'язки з громадськістю. Зазначена комунікація повинна дотримуватися таких процедур: а) інформувати громадськість не тільки про провадження у справі, але й про прокурорську діяльність у цілому; б) враховувати використання всіх наявних засобів комунікації, включаючи нові технології та відповідні інструменти; в) визначити цільову аудиторію для кожної форми комунікації (широка громадськість, спеціалізовані засоби масової інформації для суддів і прокурорів, політиків, юристів, студентів, тощо); г) визначити ситуації, в яких кожна цільова група має отримувати інформацію; д) визначити обсяг інформації, який прокуратура хоче передати [31, с. 109-110].

На нашу думку, задля ефективного та безперервного громадського контролю за діяльністю органів прокуратури, органам прокуратури, необхідно постійно висвітлювати свою діяльність на офіційних веб-сайтах прокуратури, проводити прес-конференції, організовувати відкриті лекції для студентів-правників, створювати соціальні проекти та інформувати громадськість в соціальних мережах. Завдяки постійному та відповідальному інформуванню громадськості органи прокуратури зміцнюють довіру громадян до прокуратури, показуючи, що органи прокуратури захищають загальні інтереси та забезпечують прийняття рішень у межах закону та в розумні строки.

Висновки. Роблячи загальний висновок із вищезазначеного, на сьогодні в Україні напрацьовано чимала кількість визначень «громадського контролю» за суб'єктами публічного управління. Із даних визначень науковці окреслили форми здійснення громадського контролю, оскільки завдяки формам забезпечується ефективність та законність функціонування публічного управління.

Розглянувши громадський контроль за органами прокуратури як гарантії дотримання прав людини, можемо зазначити, що форми його здійснення існують лише на теоретичному рівні, бо нормативними актами не врегульовано порядок реалізації їх на практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Голоднова Т.С. Контроль як гарантія законності управління майном військових формувань України: адміністративно-правові засади : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2019. 248 с.
2. Іжа М., Радченко О. Громадський контроль в системі публічного управління як ефективний інструмент експертизи державно-управлінських рішень. *Публічне управління: теорія та практика*. 2012. Вип. 12. Том. 4. С. 74-79.
3. Клочко А.М., Собина В.О. Громадський контроль за діяльністю поліції в Україні. *Вісник НУЦЗУ. Серія: Державне управління*. 2017. Вип. 1 (6). С. 194–201.
4. Наливайко Т.В. Громадський контроль в Україні як інститут громадянського суспільства : теоретико-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01. Львів, 2010. 18 с.
5. Неугодніков А.О. Громадський контроль за діяльністю суб'єктів публічної адміністрації : наближення до міжнародних стандартів. *Lex Portus*. 2019. № 6 (20). С. 66-80.
6. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навч. посіб. .Київ : Атіка, 2009. 640 с.
7. Малиновський В.Я. Державне управління: навч. посіб. 3-тє вид. Київ : Атіка, 2009. 608 с.
8. Лученко Д.В. Місце контролю в системі адміністративно-правових форм діяльності. *Проблеми законності*. 2006. Вип. 82. С. 97-103.
9. Тароєва В. В. Інститути контрольної влади в сучасній Україні : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Одеса, 2010. 219 с.
10. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ: підручник. Київ : НАВСУ, 1999. 702 с.
11. Ігнатенко О.С. Теоретичні основи та розвиток громадського контролю в системі публічного управління. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління, 2019. № 4 (68). С. 30-34.
12. Сківський І.О. Інститут громадського контролю в Україні та його правова природа. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2016. № 19. С. 39-41.
13. Держава і громадянське суспільство в Україні : проблеми взаємодії: монографія / за ред. І.О.Кресіної. Київ: Логос, 2007. 316 с.
14. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / наук.- ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 1: Теорія державного управління / наук.- ред. колегія: В. М. Князев (співголова), І.В.Розпутенко (співголова) та ін. 2011. 748 с.
15. Крупник А. С. Громадський контроль: сутність та механізми здійснення. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2007. № 1. URL : www.library.oridu.odessa.ua
16. Миронюк Р. В. Громадський контроль за діяльністю поліції : монограф. Дніпро, Ліра ЛТД, 2020. 134с.
17. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
18. Денисюк С.Ф. Сутність громадського контролю : співвідношення понять у теорії та законодавстві. *Актуальні проблеми державного управління*. 2008. № 2. С. 357 – 363.
19. Костовська К.М. Організація та здійснення громадського контролю у сфері забезпечення охорони громадського порядку та громадської безпеки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2015. Випуск 34. Том 2. С. 98-101.
20. Кравчук В.М. Нормативно-правове забезпечення громадського контролю в Україні. *Публічне право*. 2016. № 2 (22). С. 300-306.
21. Кравчук В.М. Проблеми законодавчого регулювання здійснення громадського контролю в Україні. *Проблеми реалізації та забезпечення ефективності правових реформ: науково-практична Інтернет-конференція* 16.06.2016. URL : https://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1313%3A190616-19&catid=154%3A1-0616&Itemid=193&lang=en
22. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 року № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3, Ст. 12.

23. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.
24. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1, стор. 2, ст. 1
25. Поклад О.В. Поняття та зміст громадського контролю за діяльністю поліції в Україні. *Право суспільство*. 2016. № 2. С.139-145.
26. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-2010-%D0%BF>
27. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939 VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Стор. 1491. Ст. 314.
28. Дячок Т. О. Звернення громадян – шлях до вирішення гострих суспільно значущих проблем. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 1. С. 148-149.
29. Ткаченко Є. В. Форми участі населення у контролі за владою. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2013. Вип. 26. С. 81-94.
30. Савосіна Н. Г. Про деякі аспекти правового регулювання права громадян на звернення до органів державної влади. *Державна влада і місцеве самоврядування*. 2010. № 10. С. 22-25.
31. Циганок С. Правові засади взаємодії органів прокуратури зі ЗМІ та громадськістю. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 10. С.107-110.

REFERENCES:

- Gholodnova, T.S. (2019). Kontrolj jak gharantija zakonnosti upravlinnja majnom vijskovykh formuvanij Ukrainy: administratyvno-pravovi zasady. [Control as a guarantee of legality of property management of military formations of Ukraine: administrative and legal principles]. Candidate's thesis. Irpin [in Ukrainian].
- Izha, M., & Radchenko, O. (2012). Ghromadsjkyj kontrolj v systemi publichnogho upravlinnja jak efektyvnyj instrument ekspertyzy derzhavno-upravlinsjkykh rishenj. [Public control in the system of public administration as an effective tool for the examination of public administration decisions]. *Publichne upravlinnja: teorija ta praktyka*, 12, 74-79 [in Ukrainian].
- Klochko, A. M., & Sobyna, V. O. (2017). Ghromadsjkyj kontrolj za dijajnistju policiji v Ukraini. [Public control over the activities of the police in Ukraine]. *Visnyk NUCZU. Serija: Derzhavne upravlinnja*, 1 (6), 194–201 [in Ukrainian].
- Nalyvajko, T. V. (2010). Ghromadsjkyj kontrolj v Ukraini jak instytut ghromadjanskogho suspiljstva : teoretyko-pravovyj aspekt. [Public control in Ukraine as an institution of civil society: theoretical and legal aspect]. Extended abstract of candidate's thesis. Lviv [in Ukrainian].
- Neughodnikov, A. O. (2019). Ghromadsjkyj kontrolj za dijajnistju sub'ektiv publichnoji administraciji: nablyzhenja do mizhnarodnykh standartiv. [Public control over the activities of public administration: approximation to international standards]. *Lex Portus*, 6 (20), 66-80 [in Ukrainian].
- Stecenko, S. Gh. (2009). Administratyvne pravo Ukrainy : navch. posib. [Administrative law of Ukraine: textbook]. Kyjiv : Atika [in Ukrainian].
- Malynovs'kyj, V. Ja. (2009). Derzhavne upravlinnja: navch. posib. 3-tje vyd. [Public administration: textbook]. Kyjiv : Atika [in Ukrainian].
- Luchenko, D. V. (2006). Misce kontrolju v systemi administratyvno-pravovykh form dijajnosti. [The place of control in the system of administrative and legal forms of activity]. *Problemy zakonnosti*, 82, 97-103 [in Ukrainian].
- Tarojeva, V. V. (2010). Instytuty kontroljnoji vlady v suchasnij Ukraini. [Institutes of control power in modern Ukraine]. Candidate's thesis. Odesa [in Ukrainian].
- Plishkin, V. M. (1999). Teorija upravlinnja orghanamy vnutrishnykh sprav: pidruchnyk. [Theory of management of internal affairs: a textbook]. Kyjiv : NAVSU [in Ukrainian].
- Ighnatenko, O.S. (2019). Teoretychni osnovy ta rozvytok ghromadjanskogho kontrolju v systemi publichnogho upravlinnja. [Theoretical foundations and development of public control in the system of public administration]. *Derzhava ta rehiony. Serija: Derzhavne upravlinnja*, 4 (68), 30-34 [in Ukrainian].
- Skvirs'kyj, I.O. (2016). Instytut ghromadjanskogho kontrolju v Ukraini ta jogho pravova pryroda. [Institute of Public Control in Ukraine and its legal nature]. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnogho ghumanitarnogho universytetu. Serija: Jurysprudencija*, 19, 39-41 [in Ukrainian].
- Kresinoji, I. O. (2007). Derzhava i ghromadjansjke suspiljstvo v Ukraini : problemy vzajemodiji: monohrafija. [The state and civil society in Ukraine: problems of interaction: a monograph]. Kyjiv: Loghos [in Ukrainian].
- Kovbasjuk, Ju. V. (2011). Encyklopedija derzhavnogho upravlinnja: u 8 t. [Encyclopedia of public administration: in 8 volumes]. Kyjiv : NADU [in Ukrainian].
- Krupnyk, A. S. (2007). Ghromadsjkyj kontrolj: sutnistj ta mekhanizmy zdijsnennja. [Public control: the essence and mechanisms of implementation]. *Teoretychni ta prykladni pytannja derzhavotvorennja*, 1. Retrieved from : www.library.oridu.odessa.ua [in Ukrainian].
- Myronjuk, R. V. (2020). Ghromadsjkyj kontrolj za dijajnistju policiji : monohraf. [Public control over the police: a monograph]. Dnipro: Lira LTD

17. Konstytucija Ukrajiny. [Constitution of Ukraine]. (1996, June 28). *Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny*, 30, 141 [in Ukrainian].
18. Denysjuk, S.F. (2008). Sutnistj ghromadsjkogho kontrolju : spivvidnoshennja ponjattj u teoriji ta zakonodavstvi. [The essence of public control: the relationship of concepts in theory and law]. *Aktualjni problemy derzhavnogho upravlinnja*, 2, 357- 363 [in Ukrainian].
19. Kostovsjka, K.M. (2015). Orghanizacija ta zdijsnennja ghromadsjkogho kontrolju u sferi zabezpechennja okhorony ghromadsjkogho porjadku ta ghromadsjkoi bezpeky. [Organization and implementation of public control in the field of public order protection and public safety]. *Naukovyj visnyk Uzghorodsjkogho nacionaljnogho universytetu. Serija Pravo*, 34, 98-101 [in Ukrainian].
20. Kravchuk, V.M. (2016). Normatyvno-pravove zabezpechennja ghromadsjkogho kontrolju v Ukraini. [Regulatory and legal support of public control in Ukraine]. *Publichne pravo*, 2 (22), 300-306. [in Ukrainian].
21. Kravchuk, V.M. (2016). Problemy zakonodavchogho reghuljuvannja zdijsnennja ghromadsjkogho kontrolju v ukraini. [Problems of legislative regulation of public control in Ukraine]. *Problemy realizaciji ta zabezpechennja efektyvnosti pravovykh reform: nauково-praktychna Internet-konferencija*. Retrieved from: https://legality.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1313%3A190616-19&catid=154%3A1-0616&Itemid=193&lang=en [in Ukrainian].
22. Zakon Ukrajiny Pro prokuraturu № 1697-VII. [Law of Ukraine On the Prosecutor's Office]. (2014, October 14). *Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny*, 2-3, 12 [in Ukrainian].
23. Zakon Ukrajiny Pro zvernennja ghromadjan № 393/96-VR. [Law of Ukraine On citizens' appeals]. (1996, October 02). *Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny*, 47, 256 [in Ukrainian].
24. Zakon Ukrajiny Pro ghromadsjki ob'jednannja № 4572-VI. [Law of Ukraine On public associations]. (2012, March 22). *Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny*, 1, 1 [in Ukrainian].
25. Poklad, O.V. (2016). Ponjattja ta zmist ghromadsjkogho kontrolju za dijalnistju policiji v Ukraini. [The concept and content of public control over the activities of the police in Ukraine]. *Pravo suspiljstvo*, 2, 139-145 [in Ukrainian].
26. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrajiny Pro zabezpechennja uchasti ghromadsjkosti u formuvanni ta realizaciji derzhavnoji polityky № 996. [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On ensuring public participation in the formation and implementation of state policy]. (2010, November 03). Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-2010-%D0%BF> [in Ukrainian].
27. Zakon Ukrajiny Pro dostup do publichnoji informaciji № 2939 VI. [Law of Ukraine On access to public information № 2939 VI.]. (2011, January 2011). *Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny*, 32, 314. [in Ukrainian].
28. Djachok, T. O. (2013). Zvernennja ghromadjan – shljakh do vyrishennja ghostrykh suspiljno znachushhykh problem. [Citizens' appeal - a way to solve acute socially significant problems]. *Bjuletjenj Ministerstva justyciji Ukrajiny*, 1, 148-149. [in Ukrainian].
29. Tkachenko, Je. V. (2013). Formy uchasti naseleennja u kontroli za vladoju. [Forms of participation of the population in control over the power.]. *Derzhavne budivnyctvo ta misceve samovrjaduvannja*, 26, 81-94. [in Ukrainian].
30. Savosina, N. Gh. (2010). Pro dejaki aspekty pravovogho reghuljuvannja prava ghromadjan na zvernennja do orghaniv derzhavnoji vlady. [On some aspects of the legal regulation of the right of citizens to appeal to public authorities]. *Derzhavna vlada i misceve samovrjaduvannja*, 10, 22-25. [in Ukrainian].
31. Cyghanok, S. (2019). Pravovi zasady vzajemodiji orghaniv prokuratury zi ZMI ta ghromadsjkistju. [Legal principles of interaction of prosecutors with the media and the public]. *Pidpryjemnyctvo, ghospodarstvo i pravo*, 10, 107-110 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2020

УДК 37.032:355.137

Трофіменко Олег Володимирович,
Начальник Окремого контрольно-пропускного пункту
«Київ» Державної прикордонної служби України
e-mail: otrofimenko2015@gmail.com

ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ЗМІСТ

В статті здійснено науковий аналіз праць вчених щодо розуміння взаємодії органів публічної адміністрації, їх форм та ввидів. Надано визначення поняттю взаємодії Державної прикордонної служби України як суб'єкта сектору безпеки і оборони, де це врегульована законодавством, погоджена за метою, часом і місцем діяльність Державної прикордонної служби України та інших суб'єктів з метою захисту національних інтересів України від загроз та виконання завдань із забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України шляхом найбільш ефективного поєднання сил, засобів і методів, що притаманні вказаним суб'єктам.

2020. Випуск 8. Спецвипуск